

БИЛТЕН 2024/2

Фонд за науку
Републике Србије

*Годишњи самит организације Global Research Council
Заједничка фотографија представника агенција и фондова за финансирање науке
из 53 државе света*

Уводна реч

Поштовани чланови научне заједнице,

С великим задовољством вам представљамо нови билтен Фонда за науку РС који је посвећен међународној сарадњи и учешћу Фонда за науку на Годишњем самиту организације Global Research Council.

Фонд за науку се током пет година рада међународно позиционирао као цењена институција чије су активности, начин рада и програми за финансирање научних пројеката усаглашени са међународним стандардима. Током другог квартала настављен је континуирани рад на међународној сарадњи, размени искустава и стварању основа за будуће билатералне и мултилатералне сарадње са другим државама и фондовима за науку. У склопу ових активности се посебно истиче Годишњи самит међународне организације Global Research Council која окупља националне фондове и агенције за финансирање науке из целог света. Фонд за науку је током самита добио прилику да организује један од панела који је био посвећен међународној сарадњи „великих“ и „малих“ када је у питању финансирање научноистраживачких пројеката.

У наредном периоду тим Фонда за науку ће наставити да ради на остваривању планираних циљева и на планирању и реализацији нових програма намењених финансирању научноистраживачких пројеката.

Фонд за науку Републике Србије

Тим Фонда за науку Републике Србије

О Фонду за науку РС

Фонд за науку Републике Србије је државна институција основана 2019. године, са циљем обезбеђивања услова за континуирани развој научноистраживачких и развојних активности у Републици Србији. Програми Фонда за науку осмишљени су тако да подржавају изврсност у науци и научном раду, конкурентност на међународној научној сцени и решавање релевантних друштвених проблема.

Средства за реализацију програма су обезбеђена кроз буџет Републике Србије, као и кроз пројекат SAIGE, партнерски пројекат Републике Србије, Европске уније и Светске банке.

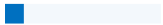

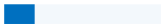

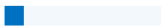

Фонд за науку кроз своје програме подржава развој капацитета истраживача у Србији, подстиче укључивање младих истраживача у научне пројекте, омогућава набавку опреме која остаје на располагању будућим генерацијама истраживача, јача капацитете истраживача за конкурисање на међународне позиве и омогућава сарадњу са научном дијаспором и привредним сектором. У оквиру програма Фонда за науку реализују се истраживања у свим научним областима, а резултати пројеката подразумевају не само нова теоријска и практична знања, већ и многа решења примењива у различитим областима живота: од индустрије, пољопривреде, медицине, фармације, енергетике, културе, развоја вештачке интелигенције до решења која ће унапредити наш свакодневни живот.

Процедуре Фонда за науку РС на основу којих се врши селекција пројеката, усаглашене су са процедурама које примењују други европски фондови за науку и обезбеђују једнаке услове конкурса за све истраживаче, компетитивност селекције пројеката, као и транспарентност, независност и објективност током одабира научноистраживачких пројеката. Предлоге пројеката оцењују инострани рецензенти према критеријумима изврсности, утицаја и реализације. У бази евалуатора Фонда за науку налази се више од 1300 експерата из преко 60 земаља света.

Фонд за науку подржава изврсне пројекте истраживача у свим научним областима који ће померати границе науке и утицати на друштво у целини, омогућава конкурентност наше науке на међународној сцени и ствара боље услове за бављењем науком у Србији.

Програми Фонда за науку РС у реализацији

Програм:	Буџет програма:	Статус програма:	
1) ИДЕЈЕ	30.0 М€		Пројекти у оквиру програма су у II кварталу III године реализације.
2) ИДЕНТИТЕТИ	2.0 М€		Пројекти у оквиру програма су у II кварталу II године реализације.
3) ЗЕЛЕНИ	3.5 М€		Пројекти у оквиру програма су у I кварталу II године реализације.
4) ПРИЗМА	25.0 М€		Пројекти у оквиру програма су у II кварталу I године реализације.
5) ПРОМИС 2023	4.0 М€		Пројекти у оквиру програма су у I кварталу I године реализације.
6) ДОКАЗ КОНЦЕПТА	1.0 М€		Пројекти у оквиру програма су у I кварталу I године реализације.
7) ДИЈАСПОРА заједнички истраживачки пројекти	2.2 М€		Евалуација предлога пројеката

Средства за финансирање програма Фонда за науку РС обезбеђена су кроз буџет Републике Србије, као и на основу заједничког улагања Владе Републике Србије - Министарства науке, технолошког развоја и иновација, зајма Светске банке и бесповратне финансијске подршке Европске уније који чине део Пројекта SAIGE.

Информације о програмима Фонда за науку

Пројекти одобрени за финансирање у оквиру 6 програма у реализацији

Програми	ИДЕЈЕ	ИДЕНТИТЕТИ	ЗЕЛЕНИ	ПРИЗМА	ПРОМИС 2023	Доказ концепта
Број пријављених пројеката	917	160	26	656	313	184
Број одобрених пројеката	105	16	20	97	30	52
Мин. одобрени буџет пројекта	67.943 €	73.063 €	140.503 €	95.427 €	70.253 €	9.684 €
Макс. одобрени буџет пројекта	499.535 €	145.763 €	191.237 €	299.577 €	149.999 €	20.513 €
Укупан одобрени буџет	29.999.198 €	1.999.993 €	3.500.000 €	25.000.000 €	3.999.924 €	1.000.000 €
Број истраживача из Србије	1041	115	215	898	156	232
Број НИО	98	29	37	91	42	27
Број истраживача из дијаспоре	19	0	3	63	5	4
Број истраживачица/истраживача	618/423	75/40	114/101	491/407	107/49	171/61

Предлози пројеката у евалуацији – ДИЈАСПОРА – Заједнички истраживачки пројекти

Програми	ДИЈАСПОРА – Заједнички истраживачки пројекти
Број пријављених пројеката	128
Укупан буџет	2.200.000 €

Планирани нови програми Фонда за науку у 2024. години

1) ИДЕЈЕ 2023

Подршка основним и примењеним истраживањима заснованим на изврсним идејама (све научне области)

Трајање програма: 3 године

Статус програма: Програм припремљен

Отварање Јавног позива: По обезбеђивању потребног буџета

2) Програм сарадње српске науке са дијаспором: Подршка за истраживачке посете научника из дијаспоре

Ваучери за путовања истраживача из дијаспоре истраживачима и НИО у Србији (све научне области)

Трајање програма: 2 године

Статус програма: Програм у припреми

Буџет програма: 0,8 М€

Илустрација: Братислав Миленковић
(извор: <https://www.bratislavmilenkovic.com>)

Рад Фонда за науку РС

Реализација програма Фонда за науку

Запослени Фонда за науку су током другог квартала 2024. године пратили реализацију пројеката на програмима ИДЕЈЕ, ИДЕНТИТЕТИ, ПРИЗМА, ПРОМИС 2023 и Зеленом програму сарадње науке и привреде. На програму ИДЕЈЕ, Фонд за науку је прегледао извештаје и радио детаљну анализу резултата и напретка пројеката након двогодишњег периода реализације пројеката. У оквиру програма ПРИЗМА и ПРОМИС 2023, Фонд за науку је пратио реализацију пројеката и припремао документацију за полугодишње извештавање о напретку пројеката. У току овог квартала је припремљено и организовано потписивање уговора у оквиру програма Доказ концепта. Започета је и евалуација предлога пројеката у оквиру јавног позива за програм Дијаспора – Заједнички истраживачки пројекти и припремљен је Програм ДИЈАСПОРА – Грантови за истраживачке посете научника из дијаспоре. У склопу подршке истраживачима, одржана су отворена врата поводом припреме и подношења Годишњег извештаја на Зеленом програму и програму ИДЕНТИТЕТИ.

У оквиру програмских активности утрошено је 345.472.799,07 РСД током другог квартала 2024. године.

Оперативни рад Фонда за науку РС

Запослени Фонда за науку су током другог квартала 2024. године пружали стручну подршку истраживачима у примени правила програма и других важећих прописа приликом реализације пројеката, пружали административну подршку раду органа Фонда за науку, обављали уплате за реализацију научноистраживачких пројеката и реализовали набавке неопходне за несметано обављање делатности Фонда за науку. Током другог квартала 2024. године, Фонд за науку је започео евалуацију предлога пројеката на програму ДИЈАСПОРА 2023 и радио на припреми и усвајању Програма сарадње српске науке са дијаспором – Подршка за истраживачке посете научника из дијаспоре. У току овог квартала припремана је и потписана уговорна документација за одобрене пројекте у оквиру програма Доказ концепта.

Фонд за науку је наставио да ради на обезбеђивању повећања зарада запослених у Фонду, имајући у виду одговорност, сложеност и обим посла који запослени у Фонду за науку РС обављају, као и то што од 2022. године нису вршена усклађивања основице за исплату зарада запослених са инфлаторним кретањима.

Рад органа Фонда за науку РС

Током другог квартала 2024. године, Управни одбор Фонда за науку Републике Србије је одржао 1 седницу, на којој је, поред редовних активности усвојен Програм сарадње српске науке са дијаспором – Подршка за истраживачке посете научника из дијаспоре - Акт о циљевима, начину реализације и условима финансирања пројеката. Програм је послат на сагласност Влади РС.

Научни савет је одржао 4 седнице на којима су, поред редовних активности, усвојени Завршни извештаји у оквиру Програма ПРОМИС, Програма за развој пројеката из области вештачке интелигенције и Специјални програм истраживања COVID-19. Научни савет је усвојио и предлог Програма сарадње српске науке са дијаспором – Подршка за истраживачке посете научника из дијаспоре - Акт о циљевима, начину реализације и условима финансирања пројеката.

Надзорни одбор Фонда за науку током другог квартала није имао одржаних седница.

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Праћење реализације пројеката

Организација надзорних посета

У склопу редовног праћења реализације пројеката, Фонд за науку је заједно са експертима Светске банке за етику и заштиту животне средине реализовао надзорне посете пројектима финансираним у оквиру програма ИДЕЈЕ, Зеленог програма сарадње науке и привреде и програма ПРОМИС 2023. Руководиоци и чланови пројектних тимова су приликом надзорних посета приказали досадашње резултате, купљену опрему и потрошни материјал који су планирани буџетом пројеката, као и планове и циљеве за наредни период. Реализоване су следеће надзорне посете:

Програм ИДЕЈЕ:

PHOTOGUN4MICROBES (Институт за нуклеарне науке Винча, Универзитет у Београду)

Зелени програм сарадње науке са привредом:

STABILISE (Институт за нуклеарне науке Винча, Универзитет у Београду)

IonCleanTech (Медицински факултет и Ветеринарски факултет Универзитета у Београду)

PROTECTDonkey (Научни институт за ветеринарство Нови Сад)

PestFreeTree (Институт за мултидисциплинарна истраживања у Београду)

BioPhysFUN (Институт за физику, Универзитет у Београду)

CircuBot (Факултет инжењерских наука, Универзитет у Крагујевцу)

ForestCO2 (Грађевински факултет, Универзитет у Београду)

LABOUR (Институт Биосенс у Новом Саду)

Micro-Mush (Институт за пестициде и заштиту животне средине у Београду)

NOXTROT (Електротехнички факултет, Универзитет у Београду)

OxyRePair (Институт за хемију, технологију и металургију, Универзитет у Београду)

PhytoPFAS (Хемијски факултет, Универзитет у Београду)

PROTOPOWER (Научни институт за прехранбене технологије у Новом Саду)

SmartMiner (Машински факултет, Универзитет у Београду)

Step2PolyGreen (Факултет техничких наука у Чачку, Универзитет у Крагујевцу)

REWARDING (Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду)

Програм ПРОМИС 2023:

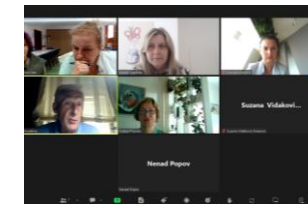
POT4food (Економски факултет, у Суботици, Универзитет у Новом Саду)

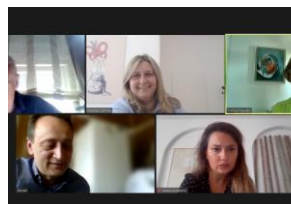
Пројекат PHOTOGUN4MICROBES

Пројекат STABILISE

Пројекат PROTECTDonkey

Пројекат PestFreeTree

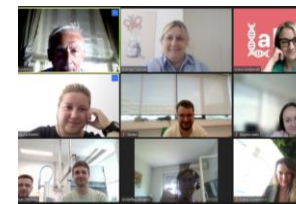
Пројекат BioPhysFUN

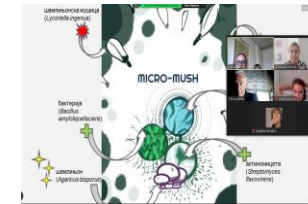
Пројекат CircuBot

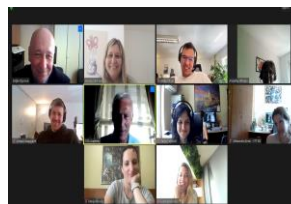
Пројекат ForestCO2

Пројекат LABOUR

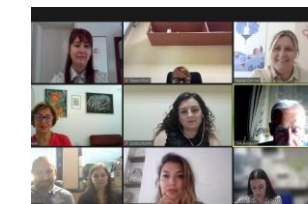
Пројекат Micro-Mush

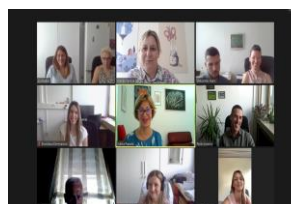
Пројекат NOXTROT

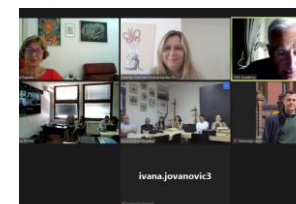
Пројекат OxyRePair

Пројекат PhytoPFAS

Пројекат PROTOPOWER

Пројекат SmartMiner

Пројекат POT4food

Међународна сарадња

Годишњи самит организације Global Research Council

Фонд за науку РС је од 27.5 – 30.5.2024. учествовао на годишњем самиту организације Global Research Council која окупља националне фондове и агенције за финансирање науке из целог света. Домаћин самита је била Швајцарска национална фондација за науку која је догађај организовала у сарадњи са Фондом за науку, технологију и иновације из Обале Слоноваче. Самит је окупио 60 националних агенција и фондова за финансирање науке из 53 државе.

Самит је тематски био посвећен одрживости у науци. Учесници су разговарали о различитим аспектима одрживог развоја, стварању одрживе науке која ће одговорити глобалним изазовима, повезивању науке кроз дијалог са актерима из привреде, државног и цивилног сектора у стварању одрживих политика, као и јачању међународне сарадње. Истакнуто је да фондови и агенције за финансирање науке имају одговорност у обезбеђивању да истраживања доприносе одрживости.

Глобални изазови захтевају одговоре који превазилазе границе једне државе, стога је важна порука самита развој међународне сарадње међу партнерима, као и јачање солидарности, инклузије и дијалога. В. д. директора др Милица Ђурић-Јовичић на самиту је представила развој и резултате Фонда за науку.

Фонд за науку је у оквиру самита организовао панел у сарадњи са партнерима из Швајцарске који је био посвећен јачању међународне сарадње малих и великих организација, уз примере успешних сарадњи, изазова, и заједнички закључак о неопходности глобалног повезивања у пружању подршке истраживањима која ће допринети одрживом развоју.

Представници агенција и фондова за финансирање науке на Годишњем самиту организације Global Research Council

Панели током Годишњег самита GRC одржаног у Интерлакену

В.д. директора Фонда за науку др Милица Ђурић-Јовичић представља развој и резултате Фонда за науку на самиту GRC

Међународна сарадња

GRC 2024 - Фонд за науку организовао панел „Strengthening Global Research Collaborations”

У оквиру Global Research Council који је одржан у Интерлакену у Швајцарској, Фонд за науку Републике Србије је са партнерима из Швајцарске организовао панел посвећен јачању међународне сарадње малих и великих истраживачких организација које ће омогућити одрживи развој и деколонизацију науке.

Панелисти на догађају су били др Милица Ђурић-Јовичић (Фонд за науку Републике Србије), Јерг Шнајдер (Немачка фондација за истраживање), Инза Коне (Швајцарски центар за научна истраживања у Обали Слоноваче), Никола Листер (Новартис) и Аниша Петерс (Национална комисија за истраживање, науку и технологију из Намибије).

Др Милица Ђурић-Јовичић, в.д. директора Фонда за науку РС је представила развој Фонда за науку у Србији и развој компетитивног финансирања науке базираном на примерима добре праксе из земаља широм света. Др Ђурић-Јовичић је истакла да је тај процес праћен интензивном сарадњом и консултативним процесима са партнерским организацијама из Европе али и других континената које су са Фондом за науку делиле своја искуства и различите моделе за развој институционалне праксе и процедура.

Учесници панела су закључили да је сарадња између „великих“ и „малих“, развијених и оних у развоју, те сарадња између глобалног Севера и Југа неопходна да би се остварили услови за финансирање науке засноване на изврсној широм света, као и да би се успоставио систем глобалне науке који подразумева принципе инклузивности, равноправности и одговорности према свим заједницама и глобално актуелним темама истраживања.

Овај панел је ко-организован са Швајцарским институтом за тропско и јавно здраве и Швајцарским центром за научна истраживања у Обали Слоноваче.

Дискусија током панела „Strengthening Global Research Collaborations” коју је организовао Фонд за науку током самита GRC

Панел „Strengthening Global Research Collaborations” коју је организовао Фонд за науку током Годишњег самита GRC

Међународна сарадња

High Level Policy Network Meeting on European Research Area – Science Europe

Фонд за науку Републике Србије је учествовао у Стокхолму на догађају High Level Policy Network Meeting on European Research Area (ERA) and cross-border collaboration. Догађај је организовала међународна организација Science Europe у сарадњи са Шведским истраживачким саветом и Шведским истраживачким саветом за одрживи развој.

Две кључне теме разговора биле су ERA Policy agenda 2025-2027 и иницијативе јачања прекограничне сарадње у домену развоја науке. Представници најистакнутијих фондова за науку у Европи дискутовали су о резултатима избора у ЕУ, као и наредним преговарачким активностима.

У оквиру High Level Policy Network, менаџерка Фонда за науку Ана Стевановић Здравев се састала са Маријом Линдхолм и Ленем Ренер из сектора за истраживачку политику у Шведском истраживачком савету, највећом државном организацијом за финансирање научноистраживачких пројеката и научне инфраструктуре у Шведској. Ова организација финансира пројекте у свим научним областима кроз компетитивне јавне позиве на којима годишње конкурише чак 6000 пројектних тимова. Годишњи буџет Шведског истраживачког савета износи око 700 милиона евра, а 80 одсто пројеката који су подржани су bottom up пројекти чије теме предлажу сами истраживачки.

Ана Стевановић Здравев је представила програме, рад и резултате Фонда за науку, а током разговора са представницима ове организације размењена су искуства са програма, процедура за евалуацију и праћења реализације пројекта.

High – Level Policy Network Meeting on ERA

Састанак са представницама Шведског истраживачког савета

Међународна сарадња

Специјална радионица у оквиру организације Science Europe

Фонд за науку је од 6.6 – 9.6.2024. учествовао у специјалној радионици „Гласање за науку: Улога науке у Европи“ која је организована у оквиру Генералне скупштине организације Science Europe у Бриселу.

Испред Фонда за науку РС учествовала је в.д. директора др Милица Ђурић-Јовичић током првог панела: „Bottom-up versus top-down research: How to combine both approaches in EU research and innovation policy?“. В.д. директора Фонда за науку је представила развој Фонда за науку, истичући разноврсност програма и важност увођења конкурентног модела финансирања. Она је истакла успех ПРОМИС програма, који користи „bottom-up“ приступ за подршку младим истраживачима и истраживачима у раној фази каријере. Овај програм им омогућава да предложе нове важне теме, формирају сопствене тимове и подвлаче његову виталну улогу у оснаживању следеће генерације научника.

Учесници су потврдили важност „bottom-up“ приступа истраживања вођеног радозналешћу и неопходност повећања буџета за финансирање истраживања. У ери убрзаног технолошког развоја и глобалних изазова који утичу на савремено друштво, постоји потреба да се истраживачи укључе у процес креирања јавних политика и да помогну у доношењу будућих одлука.

Главни закључци специјалне радионице „Гласање за науку: Улога науке у Европи“:

- Повећање буџета за Оквирни програм ЕУ
- Равнотежа између финансирања фундаменталних и примењених истраживања
- Синергија између науке и индустрије
- Снажни оквири за заштиту академске слободе
- Приоритетизовање научне комуникације за поверење и ангажовање младих
- Научни допринос политичарима треба да буде јасан, прецизан и привлачан
- Премошћавање јаза у истраживању и иновацијама: приоритетизовати мобилност, реципроцитет и циркулацију талената

Специјална радионица организована у оквиру Science Europe

Међународна сарадња

Посета Националне фондације за природне науке Кине

Фонд за науку су 4.6.2024. посетили председник Националне фондације за природне науке Кине (NSFC) проф. др Доу Шанканг, високи званичници ове институције Ђанг Јонгтао, Фен Јингџие, Ђао Чуанг, Ли Венконг и Шен Џие, као и представници амбасаде НР Кине у Србији Ли Руи и Ху Ђиури. NSFC је државна институција која подржава основна истраживања у НР Кини са годишњим буџетом од 4 милијарде евра којим финансира преко 40.000 пројеката.

В.д. директора Фонда за науку др Милица Ђурић-Јовичић је током посете представила програме и развој институције током петогодишњег рада, док су колеге из Кине представиле своје богато искуство у развоју програма и резултате рада у области финансирања основних истраживања. Ова садржајна посета је допринела бољем упознавању две институције и током ње је истакнут значај улагања у науку, младе истраживаче, као и међународну сарадњу.

NSFC је институција која има велико искуство у реализацији међународних програма те је приликом посете дискутована и могућност развијања заједничких програма између наше две институције.

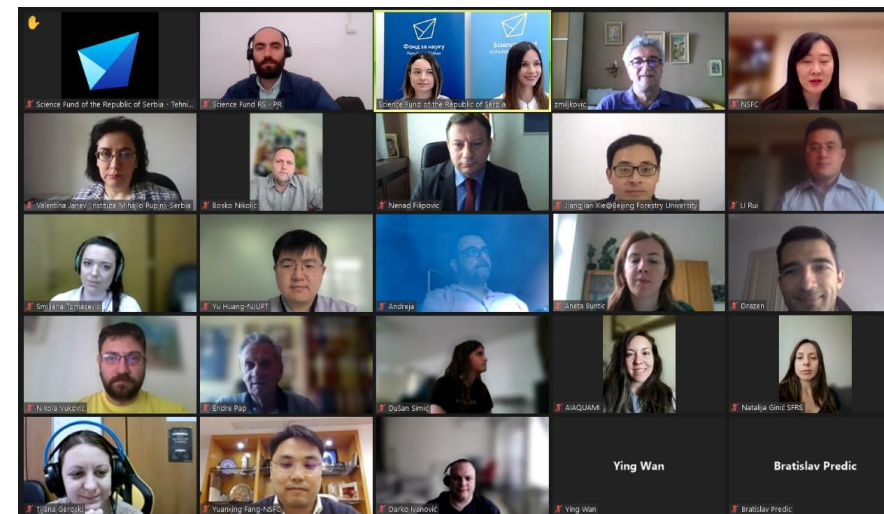
Онлајн конференција о развоју вештачке интелигенције

Фонд за науку Републике Србије је 12.4.2024. заједно са Националном фондацијом за природне науке Републике Кине организовао онлајн конференцију посвећену развоју вештачке интелигенције са циљем размене искуства српских и кинеских научника у овој важној истраживачкој области.

Током конференције је представљено 5 пројеката српских научника и 5 пројеката кинеских научника који се баве развојем вештачке интелигенције у областима заштите животне средине и смањења загађења, индустрије 4.0 и интелигентних система у индустрији, медицине, енергетике и управљања енергетским системима. На конференцији су представљени пројекти који су финансирани кроз програме Фонда за науку: MISSION 4.0 и ARTEMIS са Програма за развој пројеката из области ВИ, пројекти crAIRsis и INTELHEART са програма ПРИЗМА, као и пројекат AIAQUAMI који је подржан кроз програм ИДЕЈЕ.

Посета представника Националне фондације за природне науке Кине (NSFC) Фонду за науку РС

Онлајн конференција посвећена теми развоја вештачке интелигенције

Играј за човечанство! Наука за све

Фонд за науку на 66. Међународном сајму технике и техничких достигнућа

Фонд за науку је на 66. Међународном сајму технике и техничких достигнућа, који је одржан од 21-24.5.2024, учествовао као излагач у оквиру изложбене поставке „Играј за човечанство! Наука за све“ коју је организовало пет министарства Владе Републике Србије. Фонд за науку је у оквиру свог излагачког простора представио 10 пројеката који се реализују у оквиру Зеленог програма сарадње науке и привреде: REWARDING, OxyRePair, IonCleanTech, ForestCo2, Labour, Step2PolyGreen, NanoCompas, PhytoPfus, MicroMush и GreenCleanS. Истраживачи су кроз изложене експонате посетиоцима Сајма представили део својих истраживања која ће омогућити смањење загађења и очување животне средине.

REWARDING - Развој система за лако мобилно и динамичко мерење кључних параметара квалитета воде помоћу лако мобилних и умрежених сензора, дрона и паметних плутајућих бова.

OxyRePair - Резултати истраживања понудиће домаћем и регионалном индустријском окружењу нову технологију за потпуну обнову отпадних електрода из индустријских процеса.

IonCleanTech - Проналажење ефикасних начина за употребу јонизације без стварања озона који је штетан по здравље људи, у сврху уклањања загађивача из ваздуха.

ForestCo2 - Развој методологија и алата за подршку пројеката пошумљавања у циљу смањења углен-диоксида, на основу сателитског посматрања Земље.

Labour - Развој и производња специфичних, осетљивих, брзих, исплативих и прецизних биосензора за теренску детекцију ГМО у пољопривреди.

Step2PolyGreen - Развој технологије за производњу једног типа пластике употребом искључиво биообновљивих сировина које немају штетан ефекат на свет око нас.

NanoCompas - Развој економичног и ефикасног адсорбена за уклањање арсена из воде за пиће, који ће бити базиран на нанокompозитном материјалу.

PhytoPfus - Развој иновативне технологије за санацију земљишта и воде загађених перфлуорираним једињењима (ПФАС)

MicroMush - Унапређивање производње здравих шампињона применом три корисна организама за заштиту шампињона од болести и штеточина, без употребе штетних хемикалија.

GreenCleanS - Пројекат ће обезбедити спречавање хаварија електро-енергетске опреме (енергетских трансформатора) и обезбеђивање сигурности електро снабдевања.

Представљање пројеката подржаних кроз Зелени програм Фонда за науку РС у склопу изложбене поставке Играј за човечанство! Наука за све на 66. Међународном сајму технике и техничких достигнућа

Наука у медијима

„Истраживачи користе биљку рамонду у лечењу неуродегенеративних обољења“, чланак о пројекту LEAPSyn-SCI, Програм ПРОМИС 2020 – Новости (5.4.2024). Чланак можете прочитати [ОВДЕ](#).

„Сарадња науке и привреде за одрживу будућност“, чланак о Зеленом програму сарадње науке и привреде – Енергетски портал (21.4.2024). Чланак можете прочитати [ОВДЕ](#).

„Истраживачи припремају план за екстремне временске догађаје у Србији“, чланци о пројекту EXTREMES, Програм ПРИЗМА – Блиц, Курир, Информер (11.5.2024). Чланак можете прочитати [ОВДЕ](#).

„Научници развијају софтвер за превенцију увреда на српском“, чланци о пројекту STOP, Програм ПРОМИС 2023 – Инсајдер, 24седам, ТВ Танјуг, Новости (18.3.2024). Један од чланака прочитајте [ОВДЕ](#).

„Истраживачи развијају имплантате за оболеле од рака дојке“, чланак о пројекту AmnioPrintCare, Програм ПРОМИС 2023 – Ало (26.5.2024). Чланак можете прочитати [ОВДЕ](#).

„Научници истражују како младе оснажити за дијалог и тимски рад“, чланак о пројекту PEERSolvers, Програм ИДЕЈЕ – Политика (1.6.2024). Чланак можете прочитати [ОВДЕ](#).

„Српски научници праве лек против спиналне мишићне атрофије“, прилог о пројекту SMAIPROTACs, Програм ПРИЗМА – ТВ Прва (2.6.2024). Прилог можете погледати [ОВДЕ](#).

„Нове студије показују да топлотни таласи утичу на превремено рађање, ауторски чланак др Наталије Мирић, руководитељке пројекта POPENVIROS, Програм ПРИЗМА - Клима 101, Данас, (20.6.2024). Чланак можете прочитати [ОВДЕ](#).

Наука у медијима

Додатак магазина Diplomacy and Commerce посвећен науци

Поводом обележавања 5 година рада Фонда за науку, магазин Diplomacy and Commerce је објавио посебан додатак посвећен развоју науке у Србији – раду и резултатима Фонду за науку, као и пројектима који су подржани кроз наше програме.

Фонд за науку је до сада кроз 11 програма финансирања подржао 497 пројеката. Овим поводом, у овом додатку се осврнуло на досадашње резултате, планове и визију даљег развоја науке. Представљени су неки од најуспешнијих пројеката из природних наука, техничко-технолошких наука, биотехнологије, биомедицине, друштвених и хуманистичких наука, области вештачке интелигенције.

Додатак магазина Diplomacy and Commerce под називом "In Focus: Science" можете пронаћи на сајту магазина, који се налази на следећем [ЛИНКУ](#).

Хвала редакцији @diplomacyandcommerce и свим научницима који су учествовали у писању ауторских чланака.

FROM DROUGHTS TO FLOODS - HOW TO PREDICT EXTREME WEATHER AND CLIMATE EVENTS

The project that Science Media Center Serbia is leading, Monitoring the Impact of the COVID-19 pandemic, is a comprehensive analysis of extreme weather and climate patterns, such as heat waves, droughts, floods and storms, which have in recent years become more frequent and intense. The project will be done using cutting-edge models for weather and climate simulation and modern methods for data analysis, as a basis for predicting extreme events, but also determining the impact of climate change, especially future changes, on the intensity and frequency of weather and climate events.

INVESTIGATING THE LINK BETWEEN AIR POLLUTION AND ANTIBIOTIC RESISTANCE

Furthermore, the World Health Organization estimated that air pollution led to approximately 4.2 million premature deaths in 2019 globally. The main reason for this is attributed to the concentration of PM2.5 particles, which can penetrate the lungs and bloodstream, causing respiratory, cardiovascular, and other health problems. In 2021, it was estimated that an average of 17.5 of these particles were deposited in the lungs of people living in urban areas. The situation in Eastern and South Eastern Europe is particularly affected. By increased PM2.5 concentrations and a higher number of deaths caused by air pollution, the main reason for this is the presence of pollution in these countries is the use of low-quality coal and heavy metals in households during the heating season when the highest levels of air pollution are observed.

To prevent increasing resistance, the European Commission highlighted the importance of the link between antibiotic resistance and air pollution in the Eurobarometer survey. In this context, the antibiotic resistance and monitoring of antibiotic resistance in the environment is of great importance for the overall picture of antibiotic resistance. Training also through the presence and diversity of antibiotic resistance in water and soil have been extensively studied in recent years, studies addressing the monitoring of this problem, and the link between antibiotic resistance and air pollution. These studies are of increasing importance, as antibiotic resistance can spread through bioaerosols and long-range transport of antibiotic resistance over long distances through bioaerosols and long-range transport of antibiotic resistance over long distances.

In addition, antibiotic resistance is a complex problem. PM2.5 particles, a primary indicator of air pollution, which, as already mentioned, can easily enter the lungs and bloodstream of humans.

These antibiotic resistance and air pollution issues are closely linked to human health, understanding their interconnection could lead to the development of better guidelines to

IN FOCUS

Diplomacy & Commerce
APRIL 2024

SCIENCE

Фонд за науку
Републике Србије

НАУКА МЕЂА СВЕТА

Serbian Science Changing the World

Projects Funded by the Science Fund of the Republic of Serbia

FEATURED INTERVIEW
Dr Milica Djurić – Jovčić
Acting Director of the Science Fund of the Republic of Serbia

INTERVIEW
Mihailo Vesović
Chairman of the Managing Board of the Science Fund

INTERVIEW
Stevan Pilipović
President of the Science Council of the Science Fund

Порука Билтена Фонда за науку РС

„Ако сам видео даље, то је зато што сам стајао на раменима дивова“

- Исак Њутн, научник

Међународна сарадња у науци има кључан значај за државу као што је Србија, а посебно за институције попут Фонда за науку Републике Србије. Међународна сарадња отвара врата новом знању, иновацијама и технологијама које могу унапредити све аспекте нашег друштва. Ова сарадња омогућава нашим научницима да учествују у међународним пројектима, размењују идеје и најбоље праксе.

Фонд за науку јачањем међународне сарадње повећава мобилност наших истраживача, укључивање у глобалне научне мреже, повећању кредибилитета наше научне заједнице и њене видљивости на светској сцени. На тај начин, Србија се позиционира као важан учесник у решавању глобалних изазова, од климатских промена до напретка у медицини и технологији.

Међународна сарадња подстиче иновације и економски развој кроз трансфер технологија и знања. Она пружа прилику нашим научницима да уче од најбољих, док истовремено нуде јединствене перспективе и решења из нашег региона. Фонд за науку Републике Србије посвећен је подршци оваквим иницијативама, верујући да заједнички напори могу довести до значајних открића и унапређења која ће допринети развоју нашег друштва.

Контакт

Фонд за науку Републике Србије

Адреса седишта:

Немањина 22-26, Београд, Србија

Адреса обављања делатности:

27. марта 39/II, I спрат, Београд, Србија

Контакт имејл:

kabinet@fondzanauku.gov.rs

Интернет страница:

www.fondzanauku.gov.rs

У заједничком циљу развијања науке, Фонд за науку остаје отворен за сва питања научне заједнице и њене конструктивне примедбе. Уколико имате коментар, похвалу, предлог или приговор које се односе на рад, програме или процедуре Фонда за науку РС, можете их послати на адресу: misljenje@fondzanauku.gov.rs

Рад Фонда за науку РС можете пратити преко друштвених мрежа

Instagram

fondzanauku_rs

Twitter

fondzanauku_rs

Facebook

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

LinkedIn

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

YouTube

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

#fondzanauku #nauka

#sciencefund #sfrs

#naukacespasisvet

#science #trustinscience

Фонд за науку
Републике Србије

Република Србија
Министарство науке,
технолошког развоја и иновација

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

#EY
ЗА ТЕБЕ